

LES 6

ADIECTIVA VAN 3 UITGANGEN 1

A. GRAMMATICA

Adiectivum = bijvoeglijk (naamwoord).

De adiectiva hebben steeds hetzelfde geslacht en de zelfde naamval als het substantief waarbij ze horen.

De adiectiva, die op -us eindigen, bijv. bonus (goed) hebben voor elk van de drie geslachten een aparte vorm, zijn dus van drie uitgangen : servus bonus, puer bonus, agricola bonus, puella bona, via bona, frumentum bonum.

Deze drie vormen worden verbogen als de substantiva op -a, -us, -um.

	Singularis	Pluralis
N.	via bona	viae bonae
G.	viae bonae	viarum bonarum
D.	viae bonae	viis bonis
Ac.	viam bonam	vias bonas
Ab.	via bona	viis bonis
N.	hortus bonus	horti boni
G.	horti boni	hortorum bonorum
D.	horto bono	hortis bonis
Ac.	hortum bonum	hortos bonos
Voc.	horte bone	horti boni
Ab.	horto bono	hortis bonis
N.	frumentum bonum	castra bona
G.	frumenti boni	castrorum bonorum
D.	frumento bono	castris bonis
Ac.	frumentum bonum	castra bona
Ab.	frumento bono	castris bonis

Opmerking:

Bijvoeglijk en zelfstandig gebruik. Een adjectief staat meestal bij een substantief, maar kan ook zelfstandig gebruikt worden, bijv. boni, de goeden; bonum, het goede, en vooral bona, magna enz., de goede, grote dingen, het goede, grote.

B. VOCABULARIUM

victoria	overwinning	iustus	rechtvaardig,
annus	jaar		gerechtigd
murus	muur	latus	breed
populus, m.	volk	longus	lang
populus, f.	populier	magnus	groot
consilium	1 raad, raads- vergadering	malus	slecht
	2 plan, besluit, beleid	multus	veel
altus	hoog, diep	parvus	klein
antiquus	oud (uit oude tijden)	romanus	romeins
clarus	1 helder	Romanus	Romein
	2 beroemd	severus	streng
graecus	grieks	narrare	vertellen
Graecus	Griek	navigare	varen, bevaren

C. OEFENING

1. Populi altae, non latae sunt.
2. Germania magna est terra, Graecia terra parva Europae.
3. In periculis viri boni viros bonos iuvant.
4. Causae bellorum magnorum saepe¹ parvae erant.
5. Oppidis antiquis muri alti erant.
6. Multi sunt incolae in oppidis Britanniae.
7. In fluviis saepe multae et parvae insulae sunt.
8. Amicus Marcus in magno oppido Britanniae habitat.

1 saepe = dikwijls.

-
9. Magister de¹ agris et silvis narrabit; vitam multorum virorum laudabit.
10. Pericula Romanorum sociis curae sunt.
11. Vera et Cornelia bonae filiae boni viri sunt. Vera puella magna, Cornelia parva est. Filiae sunt Antonii et Terentiae. Antonio et Terentiae etiam² filius est. Filio nomen³ est Marcus. Lesbia serva Terentiae, Rufus servus Antonii est. Antonius et Terentia cum liberis in Italia habitant. Caelum Italiae amant. Marcus cum Vera et Cornelia ad⁴ oppidum et castra ambulat. Cornelia hortum amat. In viis magni horti saepe ambulat. Domini servarum saepe mali sunt. Antonius servos bonos habet⁵. Servi dominos bonos amant. Antonius servos vocabit et in insulam parvam navigabit.
12. Graeci et Troiani⁶ ad Troiam pugnabant. Ubi est Troia? Troia est in Asia. Annos X (decem) pignant. Magnus est numerus⁷ virorum, sociorum, servorum. Ulixes, Graecus clarus, dominus insulae Ithacae, consilium docet⁸. Graeci multam materiam⁹ ex¹⁰ silva in castra portant. Ex materia equum magnum et altum aedificant. In equo viros occultant¹¹. Graeci in insulam parvam navigant. Troiani equum et castra Graecorum spectant. Equum in oppidum tractant¹². Noctu¹³ viri ex equo demissi¹⁴ Graecos in oppidum vocant. Victoria Graecorum magna est.

1 de c. abl. = over.

2 etiam = ook*, zelfs.

3 nomen = naam.

4 ad c. acc. = naar*, bij.

5 habet = (hij) heeft.

6 Trojanen, inwoners van Troje.

7 numerus = getal.

8 docet = (hij) onderricht, zet uiteen*.

9 materia = materie, materiaal, timmerhout*.

10 ex c. abl. = uit.

11 occultant = (zij) verbergen.

12 tractant = (zij) slepen.

13 noctu = 's nachts.

14 demissi = naar beneden gelaten.
